

Greetje van den Berg

GLANZEND
VERNIS

Greetje van den Berg

Glanzend vernis

Spiegelserie

Zomer & Keuning

SPIEGELS PRATEN NIET ALLEEN IN SPROOKJES.

De grote, langwerpige spiegel op de slaapkamer van Tirza houdt elke keer een heel verhaal als ze stilletjes naar zichzelf staat te kijken. Haar haren zijn nog nat van het douchen, haar kleren liggen op bed. In haar ondergoed staart ze naar haar eigen beeld. De spiegel zegt: 'Je ziet er niet uit. Zie je het zelf? Die buik, die bovenbenen. Verbeeld je maar niets, je bent wanstaltig dik. Wanstaltig en onsmakelijk.' Ze staat heel stil, terwijl in huis geluiden klinken die horen bij de vroege morgen. Haar moeder die de ontbijttafel gereedmaakt, haar vader die al naar zijn werk vertrekt, en haar oudere zus Kelly die uit de douche komt en meezingt met een nummer op de radio. De geluiden dringen niet tot Tirza door. De woorden van de spiegel resoneren tegen de wanden van haar slaapkamer. 'Wanstaltig en onsmakelijk.'

Ze is er niet, ze is er nog lang niet. Nadat ze uit bed kwam, heeft ze nog even in haar dagboek gelezen, waarin ze elke avond schrijft. *'Op school kon ik er niet omheen. Jamina had appelkoeken gehaald, omdat ze weet dat ik daar dol op ben. Ik wilde niet, maar de priemende blik van Jamina dwong me gewoon om er toch van te eten. Nooit geweten dat het mogelijk is om je zo schuldig te voelen als je iets lekkers eet.'*

Gisteren heeft ze te veel gegeten. Vandaag moet ze ervoor boeten, maar dat geeft niet want het voelt goed als ze zich in weet te houden. Het voelt veel beter dan wanneer ze zich te buiten gaat. Zij kan die kilo's er afkrijgen. Ze is er sterk genoeg voor en ze gaat door tot die spiegel op een dag zal zeggen: 'Jij bent de slankste in het land.' Nogmaals kijkt ze met afschuw naar haar eigen beeld, om vervolgens snel haar spijkerbroek en shirt aan te trekken. Daarover schiet ze een vest aan. Het is al wel april, maar de temperaturen zijn nog lang niet aangenaam.

Kelly dendert de trap af, zij haast zich daar even later achteraan.

Waarom komen die meiden toch altijd op het laatste nippertje naar beneden? Daardoor moeten ze zich nu alle drie weer haasten. Het leven lijkt soms alleen maar uit haast te bestaan. Met driftige bewegingen schuift Zita Kolthoorn de ontbijtborden in de vaatwasser. Daarna snelt ze terug naar de kamer om de rest op te halen. Die dochters van haar hadden daar natuurlijk geen tijd meer voor.

‘Mam, ik ga hoor!’ Tirza steekt haar hoofd om het hoekje van de deur.

‘Je hebt je brood niet eens op,’ moppert Zita.

‘Sorry, ik moet echt weg. Jamina staat al op me te wachten.’

‘Zo hou je het toch niet de hele morgen vol op school?’

‘Ik heb genoeg brood mee, dus ik verhonger echt niet.’

De deur klapt achter haar dicht. Haar voetstappen klinken op de parketvloer in de gang, maar net als Zita naar het raam loopt om haar uit te zwaaien, staat ze weer in de kamer. ‘Mam, vandaag kan die brief van de kunstacademie komen. Ik vind het toch zo spannend. Mag ik je sms’en als ik meer weet?’

‘Bel me maar,’ zegt ze. ‘En schiet dan nu alsjeblieft op, anders kom je echt te laat.’

‘Ik ga ook!’ Kelly komt de kamer in als Tirza net haar fiets uit de schuur haalt. Ze geeft Zita een kus op haar wang. ‘Als ik nu vertrek, kan ik nog net m’n bus halen! Tot vanmiddag!’

Als de schuttingdeur achter haar dochters in het slot valt, blijft de stilte achter. Zita werpt een blik op haar horloge. Hoe is het toch mogelijk dat de tijd ’s morgens zo snel gaat?

Ze klapt de vaatwasser dicht, haalt een doek over de eettafel, legt het kleed eroverheen en trekt in de gang gehaast haar jas aan. De dag is nog jong en fris, en de wind veel sterker dan ze voorzien had. Ze moet stevig trappen. Af en toe groet ze een medebewoner uit de Maretakstraat. Als ze aan het einde komt, ontdekt ze Annabel Meyerink, haar beste vriendin, voor het raam van haar riante, vrijstaande woning. Automatisch steekt ze haar hand op, zoals ze elke ochtend doet. Het is een ritueel dat is ontstaan nadat ze samen in

dezelfde straat gingen wonen. Ze denkt er nooit over na, maar vanmorgen stelt ze zich voor hoe Annabel straks rustig de ontbijtboel zal opruimen. Ze zal misschien koffiedrinken met haar hulp in de huishouding. Vanmiddag zou ze kunnen besluiten om in het bos te gaan wandelen. Annabel houdt van wandelen en de dag belooft een mooie voorjaarsdag te worden. Annabel kan bijna dagelijks kiezen hoe ze haar dag wil invullen. Vandaag zou ze best met Annabel willen ruilen.

Annabel Meyerink kijkt haar vriendin na, nadat ze even daarvoor haar dochter Jamina heeft uitgezwaaid. Een blik op de fraaie antieke kolompendule leert haar dat Zita hard zal moeten fietsen, wil ze nog op tijd komen. Ze staart naar de tuin, waar de narcissen schuin hangen door de wind, die zich ook vandaag weer stevig laat gelden. Met een zucht draait ze zich om. Op tafel getuigt de chaos nog van een hectisch ontbijt, gevolgd door een snel vertrek van dochter Jamina en zoon Floris. Daarna lijkt het huis altijd bevreemdend stil. Sinds haar oudste zoon Kenneth naar Afghanistan is uitgezonden, lijkt dat gevoel van bevreemding en leegte alleen nog te zijn toegenomen. Zou dat te maken hebben met het idee dat het niet klopt dat een kind van haar en haar man Olaf zich aangetrokken kon voelen tot het leger? Olaf was in zijn jonge jaren een uitgesproken pacifist geweest, op de universiteit stond hij bekend om zijn felle betogen tegen de kruisraketten. Zij was vijf jaar jonger dan hij. Ze had tegen hem opgekeken en hem erom bewonderd. Ook samen hadden ze erover gediscussieerd. Zijn denkbeelden waren de hare geworden.

Zo waren ze later hun kinderen voorgegaan. Conflicten waren niet met wapens op te lossen. Hun zoons kregen geen speelgoedgeweren of pistolen. Als ze onverhoopt toch soldaatje wilden spelen, legde Olaf ernstig uit waarom hij daar niet achter kon staan. Ze hadden werkelijk gedacht dat ze hun gedachtegoed over konden brengen. Nog herinnert ze zich haar teleurstelling toen Kenneth aankondig-

de het leger in te willen. Ze ziet weer het ongelovige gezicht van Olaf voor zich.

Annabel stapelt de borden op.

Natuurlijk waren ze in de loop der tijd wel genuanceerder gaan denken. De tijd had hen milder gemaakt, maar het besluit van Kenneth had toch heftige reacties opgeroepen. Olaf legde zich er niet zomaar bij neer. Felle discussies laaiden op. Uiteindelijk moest Olaf bakzeil halen. Kenneth had zijn keuze gemaakt en kwam daar, ook na het aanhoren van Olafs argumenten, niet op terug.

Nu zit hun oudste zoon in Afghanistan en Olaf praat er niet over.

In de keuken plaatst ze de borden in de vaatwasser en stelt het programma in. Olaf doet alsof er geen gevaren in Afghanistan zijn. Alsof het hem niet interesseert dat Kenneth daar zit. Alsof hij zich geen zorgen maakt. Misschien is dat wel de belangrijkste oorzaak van haar gevoel van bevreemding.

Zita en Annabel zijn vriendinnen vanaf het moment dat ze als twee onzekere pubers in de brugklas van de havo belandden. In de jaren die volgden werden ze onafscheidelijk en hun vriendschap bleef, ook nadat hun levens niet langer synchroon liepen. Annabel ging naar het vwo, Zita volgde een opleiding voor secretaresse. Annabel zette haar studie voort op de universiteit terwijl Zita haar eerste baan als secretaresse in Zwartburg vond. In het weekend gingen ze samen uit. Zij trakteerde omdat Annabel als arme student niet veel geld te besteden had.

In die tijd kruiste Olaf het pad van Zita. Voor de buitenwereld was hij altijd de man van Annabel geweest. Ze spraken er niet over dat Olaf ooit met Zita een stel had gevormd. Zelfs Wijnand was er niet van op de hoogte. Toen ze verkering met hem kreeg, was de geschiedenis met Olaf al meer dan een jaar achter de rug. Annabel hoorde in die tijd bij Olaf alsof het nooit anders was geweest. Olaf leek er niet meer aan te denken. Annabel kaartte het evenmin aan. Waarom zouden ze ook? Ze probeert zelf ook niet meer aan die

tijd te denken. Hoe komt het dat haar dat de laatste tijd zo moeilijk valt?

‘Weerstand Party-Service maakt een feest van uw evenement’ staat er in grote letters op de gevel van het gebouw dat uit rode bakstenen is opgetrokken. Zita sjeest het terrein op en springt van haar fiets om die in de stalling te zetten. Ze was erbij toen de slogan onthuld werd tijdens de feestelijke opening van het pand. Het vervulde haar met trots want ‘Weerstand Party-Service’ was in de bijna achttien jaar dat ze er werkte, een deel van haarzelf geworden. Kort na de geboorte van Tirza had ze er gesolliciteerd. Ze herinnert zich nog hoe ze in die tijd overwogen had om haar fulltimebaan in Zwartburg op te zeggen. Het werd haar te zwaar met twee kinderen. Wijnand had haar op de advertentie in de krant gewezen. Weerstand Party-Service vroeg een secretaresse voor halve dagen. Ze was dolgelukkig toen ze werd aangenomen in het nog jonge bedrijf van Albert, Henderika en Jeanette Weerstand. In de loop der jaren was ze met het bedrijf meegroeid. Haar uren werden uitgebreid toen de kinderen groter werden. Sinds een jaar of vijf geeft ze als officemanager vier hele dagen per week leiding aan het secretariaat. De promotie voelde destijds als een teken van waardering en gaf nog meer inhoud en uitdaging aan haar werk. Haar baan was van essentieel belang. Zo had ze het altijd gezien. Wijnand had een aardig inkomen, maar dankzij het hare konden hun dochters probleemloos studeren. Haar salaris stelde hen in staat om leuke vakanties te vieren en dit ruime huis aan de Maretakstraat te kopen.

Het waren allemaal zaken waarvoor Annabel niet aan het werk hoefde. Olaf verdiende als directeur Ontwikkeling bij de gemeente ‘schandalig veel’, zoals Annabel het uitdrukte. Zij werd de moeder met de theepot, maar was tevens overblijfmoeder, leesmoeder en knutselmoeder op school.

Zita beweerde niet afhankelijk van Wijnand te willen zijn. Ze wilde haar eigen bankrekening, haar eigen leven, haar eigen carrière. Als ze

gehaast het gebouw binnenloopt en in het voorbijgaan de recepti-
niste groet, vraagt ze zich ineens af of ze zichzelf niet altijd zand in
de ogen heeft gestrooid.

Annabel heeft de tafel afgeruimd en probeert zich voor te bereiden
op een vergadering van de kerkelijke werkgroep die ze 's middags
moet voorzitten. Ze zet de radio wat harder als de stem van
Boudewijn de Groot klinkt: *'Hoe sterk is de eenzame fietser die kromge-
bogen over zijn stuur tegen de wind, zichzelf een weg baant.'*

Samen met Olaf zong ze dat lied vroeger uit volle borst mee. Vroeger
lijkt nu een eeuwigheid geleden.

Boven is de hulp aan het stofzuigen. Ze draait de volumeknop nog-
maals hoger. Aanvankelijk wat aarzelend zingt ze de bekende woor-
den, maar tijdens het refrein klinkt haar stem steeds enthousiaster,
het laatste deel van het nummer steeds weer herhalend:

'Maar liever dat nog

Dan het bord voor z'n kop

Van de zakenman

Want daar wordt-ie alleen maar slechter van.'

Olaf zong deze woorden destijds met bezieling, tegenwoordig lijkt
hij als directeur Ontwikkeling van de gemeente Emelwerth steeds
meer op de zakenman.

De zware stem van een nieuwslezer kondigt het nieuws van tien uur
aan. Haar handen blijven ineens werkeloos boven het toetsenbord
van de computer hangen en ze luistert met ingehouden adem.

'Er is een pyromaan actief...' klinken zijn eerste woorden door de
kleine luidsprekers van de radio. Bij die mededeling herademt ze. In
Afghanistan hebben geen ernstige gebeurtenissen plaatsgevonden. In
dat geval zou dat het belangrijkste bericht zijn. Sinds Kenneth naar
Afghanistan is uitgezonden, volgt ze de nieuwsuitzendingen op de
voet en elke keer lijkt haar maag van spanning op te zwellen.
Natuurlijk weet ze dat het onzin is. Als ouders zouden ze eerst in
kennis worden gesteld als er iets met Kenneth aan de hand mocht

zijn. Nooit zou ze dat via de radio vernemen. Haar verstand weet dat, maar legt het geregeld af tegen haar gevoel.

De nieuwslezer is aan het weerbericht toe en toch hangen haar vingers nog steeds boven het toetsenbord. Ze zucht. Waarom had Kenneth toch met alle geweld het leger in gewild?

Tirza Kolthoorn trekt haar wijde, groene vest dichter om zich heen. In haar schrift tekent haar pen een gezicht terwijl ze zich tracht te concentreren op de neuzige stem van mevrouw Barends. '*Les mots, les mots* en nogmaals *les mots,*' houdt ze haar gehoor voor. 'Alles draait om woordjes. Kennen jullie je Franse woordjes niet, dan is het bij voorbaat een verloren zaak. *Oui, oui,* ik zie sommigen van jullie lachen, maar ik kan je nu al vertellen dat jullie het lachen zal vergaan als jullie tijdens het examen die woordjes nog steeds niet kennen. Hoe wil je een luistertoets maken als je de woordjes niet kent? We kunnen hier op school oefenen tot we erbij neervallen, maar als jullie je woordjes niet kennen...'

'Dan kunnen we er net zo goed niet aan beginnen,' klinkt naast Tirza de opgewekte stem van Jamina Meyerink. De pen van Tirza blijft geschrokken boven het papier hangen als mevrouw Barends een paar stappen in hun richting doet.

'*Mademoiselle* Meyerink, misschien wil je mij plezieren en even voor het bord komen staan? Als je het zo goed weet, willen wij daar graag iets van leren. *Allez,* schrijf voor mij de zin: '*La rue assourdissante autour de moi hurlait.*'

'Charles Baudelaire, '*Á une passante,*' weet Jamina opgewekt en schrijft even later met ferme streken de zin op het bord.

'Je hebt geluk, *mademoiselle* Meyerink,' geeft mevrouw Barends toe. 'Misschien kun je de rest van het eerste couplet ook nog voor ons op het bord zetten?'

Tirza ontdekt de smalle glimlach op het bleke gezicht van mevrouw Barends. Jamina is een kei in Frans. Zonder daar veel moeite voor te hoeven doen, haalt ze achten en negens en zelfs regelmatig een tien.

Het verbaast niemand dat ze heeft aangegeven na haar eindexamen Frans te willen studeren. Tirza trekt de mouwen van haar vest over haar handen. Ze voelen ijskoud aan, het is of haar lichaam nooit meer warm zal worden. Ze staart naar het bord, waar het gedicht van Charles Baudelaire in grote letters vorm krijgt. 'Jamina is een zondagskind,' had haar moeder laatst nog eens beweerd. De geboorte van een dochter na twee zoons, had in huize Meyerink grote blijdschap veroorzaakt. Jamina werd in de watten gelegd door haar broers, door oom Olaf en niet in het minst door tante Annabel. Jamina is niet alleen intelligent, ze is ook mooi, veel mooier dan zijzelf ooit zal worden. Jamina's donkere ogen worden omkranst door lange wimpers. Ze zijn de blikvangers in haar regelmatige gezicht. Tirza kauwt op haar pen terwijl ze naar Jamina kijkt die zelfverzekerd de rest van het couplet uitschrijft. In vergelijking met Jamina is zij bleek en onbeduidend. Jamina is prachtig en spontaan. Jongens draaien zich nog eens om als ze voorbij loopt. Voor haar zal dat nooit weggelegd zijn, al doet ze nog zo haar best om zich leuk te kleden. 'Je bent altijd zo vrolijk,' beweerde tante Annabel laatst. 'En ook nog behulpzaam. Ik zou willen dat Jamina een beetje op je leek. Als het aan Jamina ligt, doet ze nooit iets in huis en jij vindt het heel vanzelfsprekend om te koken als je moeder moet werken.' Jammer, dat het mannelijk geslacht andere zaken belangrijker acht.

'*Attention, attention* allemaal!' Mevrouw Barends staat zielstevreden de verrichtingen van Jamina gade te slaan. 'Laat *mademoiselle* Meyerink een voorbeeld zijn. Franse poëzie is een feest!'

Tirza's pen zakt weer op het papier van haar schrift met Franse woordjes terwijl Jamina de laatste hand legt aan haar opdracht.

'Mevrouw Barends, mag het raam open? Het is hier om te stikken,' wordt er van achter uit de klas geroepen. Mevrouw Barends knikt. Op haar kittige hoge hakjes loopt ze naar het raam.

'Het is hier ijskoud,' roept Tirza, maar haar stem reikt niet ver genoeg. Niemand hoort haar en de kou sijpelt ogenblikkelijk door het geopende raam naar binnen.

Mevrouw Barends trippelt weer in de richting van het bord en knikt goedkeurend.

'Excellent!'

Volgens Jamina hebben ze mevrouw Barends uit een prehistorische grot laten ontsnappen. Ooit heeft Tirza gehoord dat ze vijfenveertig is, maar mevrouw Barends lijkt veel ouder. Misschien komt het door het donkere haar dat strak naar achteren in een soort knot is gerold. Ze is een lerares Frans zoals ze die in films neerzetten, compleet met Nana Mouskouri-bril. Ze hebben haar nog nooit op een grapje kunnen betrappen, ze hamert op de Franse woordjes en lijkt ergens in de tijd stil te zijn blijven staan.

Jamina komt weer opgewekt naast haar zitten. Ze werpt een blik op Tirza's schrift en proest het uit. 'Tjee, mevrouw Barends als oer-vrouw!'

'Mademoiselle Meyerink, een volgende keer heb je minder geluk.' De snepende stem van mevrouw Barends doet Tirza de rillingen over haar rug lopen. *'Mademoiselle Kolthoorn, ik zie je zo heftig schrijven... Wil je misschien iets met ons delen? Voel je behoefte om het tweede couplet van 'Á une passante' op het bord te schrijven of wil je ons iets meer over Baudelaire vertellen?'*

Driftig schudt Tirza haar hoofd en tot haar opluchting gaat mevrouw Barends over op het volgende onderwerp.

'Mam, ik ben echt aangenomen op de kunstacademie.' Tirza zet zich aan het einde van die middag op het aanrecht en kijkt toe hoe haar moeder met snelle gebaren tomaten snijdt. 'Ik had het niet verwacht. Na al die negatieve opmerkingen van die docenten, had ik het gevoel dat ik niets kon.'

'Je gaat daar ook naartoe omdat je nog een heleboel moet leren,' zegt Zita. Ze baalt. Normaal gesproken heeft Tirza het eten klaar als ze naar huis komt, maar vandaag overheerste de vreugde over haar toelating haar drang tot koken. Als ze zich daarop heeft voorbereid is het niet erg, maar ze had verwacht dat het eten klaar zou staan

bij thuiskomst. Vanavond is haar vaste sportavond met Annabel. Ze zal zich moeten haasten, alweer haasten.

‘Ik moest jou eerst op je werk bellen en daarna papa natuurlijk. Jamina had me ernaar gevraagd en ze kwam hier vanmiddag meteen naartoe om het te vieren,’ had Tirza haar verzuim verklaard. ‘Ik kwam echt niet aan koken toe.’

‘Ik hoop nu niet dat je na een halfjaar tot de conclusie komt dat het toch niet de juiste keuze is,’ mompelt Zita zuinigjes.

‘Waarom zou ik? Dit is mijn droom, mam. Dit wil ik al heel lang.’

‘Dromen kunnen bedrog zijn.’ Ze wil helemaal niet zo negatief zijn, maar ze heeft niets met de kunst van Tirza, laat staan met een kunst-academie. Waarom gaat dat kind toch niet gewoon een fatsoenlijke opleiding volgen zoals Kelly?

‘Weet je hoeveel calorieën er in pijnboompitten zitten?’ Tirza’s enthousiasme ebt weg. Ze kijkt met onverholen afkeer naar de sla die haar moeder er zojuist mee heeft bestrooid.

‘Ik heb geen idee.’ Onverstoorbaar gaat Zita verder met de voorbereidingen voor de maaltijd. ‘Ik weet zelfs niet of ik het wel wil weten.’

‘Zeshonderdachtentwintig per honderd gram om precies te zijn. Ze zijn zo vet als boter.’

‘Maar gezonder, lijkt me. Zou jij nu even die schaal op tafel willen zetten?’

‘Van gezond vet val je ook niet af.’ Tirza pakt de schaal met sla op alsof er gif in zit en laat zich van het aanrecht zakken.

‘Laat gewoon de tussendoortjes staan, eet normaal en beweeg regelmatig. Ik ben ervan overtuigd dat je dan afvalt.’ Zita glimlacht.

‘Volgens mij hoef je niets meer af te vallen, lieverd. Ik vind het heel knap van je dat je in korte tijd zoveel kilo’s ben kwijtgeraakt, maar je moet niet overdrijven.’ Ze kijkt op haar horloge. ‘Het is te hopen dat papa en Kelly zo thuiskomen. Ik ben blij dat Kelly op woensdag met papa mee kan rijden, anders zouden we niet eens samen kunnen eten. Op zo’n hbo-opleiding maken ze toch wel lange dagen.’

Het is goed dat ze flink gemotiveerd is.'

'Gelukkig zit de voorjaarsvakantie eraan te komen. Volgens mij is Kelly hartstikke moe na de periode die ze stage heeft gelopen in het ziekenhuis.'

'Het beroep van verpleegkundige is intensief.' Zita draait voorzichtig de vegetarische schnitzel voor Tirza om. 'Dat zal ze de komende tijd wel vaker merken, maar ik heb er alle vertrouwen in dat ze het aankan. O, daar zijn ze warempel al.'

Door het geopende raam klinkt het geluid van een auto die op de oprit tot stilstand komt.

'Mooi, zo kom ik wel op tijd om samen met tante Annabel te gaan sporten,' merkt Zita tevreden op terwijl ze de aardappels afgiet en in een dekschaal deponeert. 'Dan ben ik eens een keer niet de laatste.' Tirza hoort het al niet meer. Ze zet de schaal met sla op de keurig gedekte tafel in de kamer.

Op de rand van Tirza's bord liggen de pijnboompitten netjes op een rijtje.

'Wat zouden jullie ervan vinden als ik in het derde jaar stage zou gaan lopen in het buitenland?' Kelly kijkt haar ouders afwachtend aan en prikt een olijf aan haar vork.

'Waar denk je dan aan?' wil Wijnand weten.

'Ghana of zo, een studiegenoot van me wil ook naar Ghana en ze wil graag dat er iemand meegaat.'

'Je moet de kansen grijpen die je geboden worden,' meent Zita. 'Hoewel, is Ghana wel zo'n veilig land?'

'Volgens Esther, mijn studiegenoot, wel. Ze kent iemand die er ook is geweest. In zo'n land kun je je echt nuttig maken en dat vind ik belangrijk.'

Tirza hult de enige aardappel op haar bord in haar servet en weet die ongemerkt in haar zak te stoppen. Lusteloos prikt ze in de sla. Kelly heeft de aandacht weer naar zich toe weten te trekken. Even is er aandacht voor haar en haar succes geweest, maar haar moeder leek

opgelucht om weer over te gaan naar een studie die ze wel begrijpt. 'Het lijkt me fantastisch om nu eens kennis te maken met een heel andere cultuur,' zwijmelt Kelly. 'Bovendien is het natuurlijk best leerzaam om in een ziekenhuis te werken dat niet zo van alle gemakken is voorzien als in ons land. Volgens die kennis liggen de kinderen soms gewoon bij elkaar in bed, zelfs als ze heel erg ziek zijn.' 'Dat is hier toch onvoorstelbaar.' Zita schept nog wat sla op haar bord. Haar oog valt op de pijnboompitten. 'Tirza, stel je toch niet zo aan. Die paar pijnboompitjes leveren je echt geen kilo's op.' 'Ik ben niet dol op pijnboompitten,' mompelt Tirza. 'Hoe lang zou je daar dan blijven?' probeert ze de aandacht weer naar Kelly af te leiden.

'Een maand of drie schijnt een mooie periode te zijn.' Tirza ziet hoe haar moeder nog eens naar haar bord kijkt, maar zich dan weer geïnteresseerd naar Kelly buigt. 'Is het niet zo dat de familieleden ook verantwoordelijk zijn voor het eten van de patiënt?' vraagt ze zich af. 'Volgens mij moeten ze dagelijks eten meenemen.' 'Dat weet ik niet, maar als ik er ben geweest, kan ik het jullie allemaal vertellen.'

'Wat geweldig dat die mogelijkheden er tegenwoordig allemaal zijn,' merkt Wijnand op. 'Tirza, zal ik jou nog iets opscheppen?'

'Ik heb genoeg gehad.' Tirza schuift haar bord naar het midden van de tafel en leunt achterover. 'Het was heerlijk.'

'Je eet te weinig,' houdt Wijnand aan. 'Ik heb je een beetje in de gaten gehouden, maar je hebt één aardappel gegeten, een beetje sla en het grootste deel van de vegetarische schnitzel ligt nog op je bord.'

'Ik heb vandaag weinig trek.'

'Ik maak me zorgen. Je eet echt te weinig.' Zijn bruine ogen blijven onderzoekend op haar rusten.

Tirza glimlacht. 'Hartstikke lief dat je zo bezorgd bent, maar het is echt niet nodig. Ik voel me prima. Na het eten wil ik nog even sporten en daarna verder met de afronding van m'n profielwerkstuk.'

Vinden jullie het goed dat ik alvast van tafel ga? Eten jullie nog maar even lekker door.'

Ze staat al op voordat ze antwoord heeft gekregen.

'Ga dan een keer niet sporten,' bemoeit Kelly zich ermee.

'Ik vind het juist heerlijk om een sprintje te trekken. Daar voel ik me goed bij.' De glimlach wijkt niet van haar gezicht, alsof ze zichzelf wil overtuigen. In een warm gebaar legt ze haar hand op de schouder van haar vader en kust hem op de kruin. 'Je bent een lieve, bezorgde vader.'

Ze knoopt haar vest dicht, maar het brengt haar niet de warmte waarnaar ze verlangt. Voor ze de trap neemt naar haar slaapkamer, laat ze in de keuken de aardappel in de pedaalemmer vallen.

Het is raar zoals stilte zich als een muur kan opwerpen. Zita staart naar het bord van Tirza, met de rand pijnboompitten en meer dan de helft van haar vegetarische schnitzel. Wijnand probeert de schijn op te houden dat hij nog steeds met smaak eet, Kelly prikt lusteloos een olijf aan haar vork. De voetstappen van Tirza klinken in een snel tempo op de trap. Ze loopt door de gang, via de keuken, naar de achterdeur. Ze kijken allemaal als ze naar de schuttingdeur rent alsof ze geen moment onbenut wil laten om calorieën te verbranden.

'Is het niet wat fris voor een shortje en hemdje?' De stem van Wijnand breekt de stilte. 'Tirza heeft het altijd koud.'

'Ze loopt zich misschien wel warm,' antwoordt Zita zacht. Haar blik laat het smalle figuurtje niet los totdat de deur achter haar dichtvalt.

'Volgens mij heeft Tirza anorexia.' Kelly legt haar vork neer. 'Ze vertoont in ieder geval alle symptomen.'

'Heb je dat pas geleerd, of zo?' Zita probeert het spottend te zeggen, maar het klinkt weifelend.

'Mam, je ziet toch zelf hoe ze met haar eten bezig is? Als het even kan, kookt ze zelf en laat ze het ons opeten. Ze sport als een bezetene.'

'Ze was eerst ook wel wat te zwaar.' Het klinkt bijna verontschuldigend.

‘Tirza was nooit te zwaar!’ merkt Wijnand verontwaardigd op. ‘Ze was prachtig om te zien. Ik weet niet hoe je erbij komt dat ze te zwaar zou zijn geweest.’

‘Ze was toch wat te zwaar,’ houdt Zita vol, maar het klinkt niet overtuigd.

‘Ze vond zichzelf in ieder geval wat te dik. Dat heeft ze mij verteld,’ neemt Kelly het voor haar moeder op. ‘Ze wilde er een paar kilo afhebben.’

‘Hoeveel zouden die paar kilo ondertussen geworden zijn?’ Wijnand kijkt peinzend naar de gesloten schuttingdeur. ‘Ik schrok toen ik haar net zag. Meestal zie ik haar in truien en vesten, en daarmee weet ze het nog wat te verdoezelen, maar ze is gewoon eng mager.’

‘Wijnand, zeg dat niet.’ Zita staat op. ‘Maak het niet erger dan het is.’ ‘Papa heeft gelijk.’

Van buiten klinkt het rinkelen van een fietsbel. Annabel staat voor het huis en steekt opgewekt haar hand op.

‘Nu ben ik warempel toch weer laat,’ moppert Zita.

‘Kelly, wil jij...’

‘Kelly en ik ruimen straks samen de tafel af. Je wilt zeker geen yoghurt meer?’

‘Daar heb ik toch echt geen tijd meer voor. Annabel ziet me aankomen.’ Ze steekt haar hand op naar Annabel en geeft met gebaren aan dat ze bijna klaar is. Dan haast ze zich naar boven, net zoals Tirza even daarvoor deed.

Vandaag voel ik me veel beter dan gisteren. Allereerst ben ik aangenomen op de kunstacademie, het is me gelukt om minder dan vijfhonderd calorieën naar binnen te werken, én ik heb lekker gesport. Het is prettig om dat in m'n dagboek op te schrijven en nog eens na te lezen. Wel jammer dat m'n moeder steeds meer zeurt over mijn eetgewoontes. Alsof ik een klein kind ben...

‘HET BLIJFT TOCH ALTIJD RENNEN EN VLEGEN ALS WE OM ZEVEN UUR op de sportschool moeten zijn,’ zegt Annabel terwijl ze zich ver over het stuur buigt om de wind zoveel mogelijk te ontwijken. Haar stem klinkt vriendelijk, maar Zita weet zeker dat ze eigenlijk iets anders wil zeggen.

‘Ik kan het niet helpen,’ reageert ze verontschuldigend. ‘Er is altijd wel iets waardoor het later wordt dan ik wil. Je mag in het vervolg wel vast gaan. Ik kan me voorstellen dat het niet prettig is om steeds dankzij mij op het nippertje binnen te rennen.’

‘Zo erg is dat niet en ze zijn het op de sportschool inmiddels gewend dat we altijd de laatste zijn. Belangrijke mensen komen altijd wat later.’ Annabel lacht om haar eigen grapje. Zita hijgt een beetje. De aangename temperaturen van de dag hebben plaatsgemaakt voor een kille avond, die nog niets van de lente in zich heeft. Ze vraagt zich af hoe andere vrouwen het klaarspelen om wel keurig om zeven uur in de zaal te staan. Zouden ze, net als Annabel, geen baan buitenshuis hebben? Of zouden ze hun baan beter met hun privéleven kunnen combineren?

Hoe komt het toch dat ze altijd het gevoel heeft dat ze tekortschiet? Ze kan Annabel nauwelijks bijhouden, haar keel voelt droog aan en haar hart slaat als een razende tegen haar borstkas. De dunne, knalblauwe sjaal van Annabel zwiert achter haar aan, alsof hij het gemak wil accentueren waarmee ze de wind trotseert. Af en toe kijkt ze opzij, de lach in haar ogen is gebleven. Annabel lijkt geen zorgen te hebben, al zegt ze vaak dat ze het vreselijk vindt dat Kenneth in Afghanistan zit.

Weegt dat op tegen een dochter met anorexia? Zou Tirza echt anorexia hebben? Had ze haar destijds niet moeten aanmoedigen om wat aan haar lijn te doen? Ze woog toch echt iets teveel?

Anorexia... Natuurlijk had dat woord al langer door haar hoofd

gespeeld, maar ze wilde het niet geloven. Ze wil het nu nog niet geloven en ze gaat het zeker niet aan Annabel vertellen.

‘Hé Zita, waar blijf je nou?’ Annabel lacht. ‘Nog even volhouden.’ Annabel heeft veel meer reden tot lachen dan zij. Waarom lijkt de een in het leven voor het geluk geboren te zijn en de ander niet? Hijgend probeert ze het tempo wat op te voeren, maar ze kan niet verhinderen dat Annabel als eerste het brede pad naar de sport-school opfietst. Vervolgens rent ze bijna naar binnen, nadat ze eerst haar fiets in het rek heeft geplaatst. Zita volgt een stuk bedachtzamer.

Op het groene nestkastje, dat aan de schutting hangt, is een koolmees neergestreken. Tulpen buigen in de wind en het groen is fris, zoals het alleen in het voorjaar kan zijn. Tirza opent de schuttingdeur zonder oog te hebben voor de tekenen van de lente. Ze blijft even staan en haalt diep adem om haar bonkende hart weer een beetje tot bedaren te brengen. Als ze haar armen strekt en dan voorover buigt, vliegt de koolmees verschrikt weg. Tirza ziet het niet. Ze gaat rechtop staan met haar handen in de zij. Vandaag heeft ze zichzelf weer overtroffen en dat voelt goed. Ze is sterk, ze weet dagelijks steeds iets meer van haar lichaam te vragen. Niemand kan haar dat afnemen. Zij heeft het voor het zeggen. Alleen zij.

Tevreden buigt ze zich even later over haar profielwerkstuk. Nog een maand voor haar eindexamen. Het is de laatste hobbel voor haar vervolgstudie. Ze heeft er vreselijk tegenop gezien, maar nu ze is aangenomen op de kunstacademie heeft ze meer zelfvertrouwen gekregen. Op dit moment in ieder geval. Het kan maar zo weer omslaan. Ze probeert haar aandacht bij het werkstuk te houden, maar al snel glijden haar ogen naar de schilderijen op haar kamer. De wanden hangen vol met eigen werk. ‘Naargeestig,’ typeert haar moeder de dingen die ze maakt. Haar blik blijft gevestigd op de schilderijen aan weerszijden van de grote spiegel. Aan de linkerkant hangt een doek

waarop een vrouwenfiguur, omhuld door donkere kleuren, is afgebeeld. Ze heeft brede heupen, een dikke buik en buitengewoon stevige benen. Haar gezicht ontbreekt. Haar vader had willen weten of het schilderij ook een titel had. Ze had hem op de mouw gespeld dat ze daar nog niet over had gedacht. In werkelijkheid heeft ze het 'Mijn angst' genoemd. De vrouw op het schilderij, meer lichaam dan gezicht, is zichzelf. Aan de andere kant hangt 'Mijn droom'. Ook daar is een vrouw te zien, maar haar hoofd staat op het ranke en elegante lijf van een springbok.

Als ze schildert, verdwijnt ze in een andere wereld. Een wereld die ze niet kan delen omdat niemand er iets van lijkt te begrijpen.

Ze herinnert zich nog zo goed hoe haar moeder reageerde nadat ze aangaf naar de kunstacademie te willen. 'En in armoede leven,' was het zure commentaar. 'Ik begrijp het niet. Je hebt straks je vwo-diploma en dan kies je voor een leven in armoede.'

Ze weet nog precies hoe het voelde, hoe de teleurstelling tranen in haar ogen veroorzaakte. Het was zelfs haar vader teveel geworden. 'Tirza zal straks best mogelijkheden vinden om op een andere wijze iets bij te verdienen,' had hij die harde, zure woorden trachten te verzachten. 'Ze kan les gaan geven en daarnaast schilderen. Wat is er mooier dan van je hobby je werk maken?' Ook hij begreep niet wat het voor haar betekende, maar hij deed in ieder geval zijn best.

Net als Jamina, die troostend beweerde dat ze vast een groot kunstnares zou worden. Kelly voegde daaraan toe dat ze altijd al een bijzonder mens was geweest en dat daar die studie uitstekend bij paste. De enige die weinig commentaar gaf was Floris, maar wat hij zei verwarmde haar. 'Schilderen is je leven. Je had niets anders kunnen kiezen.' Zo was het precies. Ze kan er zelf geen betere omschrijving voor bedenken.

Ze legt haar werkstuk aan de kant en maakt het zich gemakkelijk op bed. Met haar handen onder haar hoofd staart ze naar een zwart vlekje op het plafond, het bewijs dat daar laatst een spin lelijk aan zijn eind is gekomen. Vanuit de kamer van Kelly klinkt muziek, af

en toe onderbroken door de stem van een te vrolijke, populaire deejay. Hoe is het mogelijk dat Kelly zich op haar studie kan concentreren met de radio aan? Het is goed mogelijk dat ze zelfs niet heeft gehoord dat Tirza weer thuis is gekomen, zo hard stond de muziek. Van haar vader was geen spoor te bekennen. Kelly zou wel weten waar hij uithing, maar ze heeft geen zin om het te vragen. Ze hoeft niemand te zien. Helemaal niemand. Laat haar vanavond maar in stilte trots zijn. Ze heeft van geen mens goedkeuring nodig. Ze heeft echt helemaal niemand nodig.

Het loopt al tegen negenen als Annabel thuiskomt, met haren die nog vochtig zijn van het douchen. In de kamer treft ze Olaf en Wijnand achter de laptop van Olaf. 'Heb je Zita niet meegenomen?' informeert Olaf.

'Ze wilde graag direct naar huis.' Het had Annabel zelf ook verbaasd. Na het sporten was het gebruikelijk dat ze nog een kopje koffie bij de sportschool dronken. Bij thuiskomst wipte Zita meestal wel even mee naar binnen om de sportieve avond met een glaasje af te sluiten. Vanavond had ze ineens te kennen gegeven dat ze liever direct naar huis wilde. Een reden had ze er niet voor opgegeven en Annabel had er niet naar gevraagd. Nu kijkt ze naar Wijnand alsof hij haar duidelijkheid zal kunnen verschaffen, maar hij blijft stoïcijns naar het beeldscherm kijken.

'Wat zijn jullie aan het doen?' wil ze weten.

'We zijn de route voor de zomervakantie aan het uitstippelen,' verklaart Olaf.

'Het duurt nog drie maanden voor we naar Italië vertrekken,' merkt ze verbaasd op. Ze gaat achter de mannen staan, haar blik glijdt over het beeldscherm.

'Je kunt het beter op tijd regelen. Vooral Olaf leidt een druk leven en we weten niet of we er later nog aan toekomen.' Wijnands blik laat het beeldscherm niet los.

Annabel trekt haar wenkbrauwen op. 'Jullie doen dat meestal een

week voordat we met vakantie gaan, dan heeft Olaf het niet zo druk meer.'

'We kunnen nu ook op tijd een hotel voor onderweg bespreken,' gaat Olaf verder. 'Je weet zelf dat het niet altijd makkelijk is om in het hoogseizoen een slaappleats voor zeven personen te vinden.'

'Gaan Kelly en Tirza dan toch met jullie mee?' wil ze weten.

'Ja.' Wijnand kijkt haar niet aan.

'Ik meende dat Tirza niet zoveel zin meer had om mee te gaan? Jamina had het er laatst over. Ze wilde dit jaar eigenlijk ook thuisblijven, maar ik weet niet...'

'Jamina kan ook gewoon meegaan,' zegt Olaf. 'Je zult zien dat Tirza dan ook geen bezwaren meer heeft.'

'Misschien, als die twee meiden samen zijn en Kelly ook thuisblijft...' oppert ze voorzichtig.

'Nee, ik denk dat het beter is dat ze dit jaar nog eens meegaan.' Olaf zegt het op een manier die haar het tegenspreken belet. Onderzoekend kijkt ze hem aan, maar zijn blik verradert niets en als ze naar Wijnand kijkt, lijkt hij nog steeds gevangen in het beeldscherm waar Google Earth de kaart van Italië weergeeft. Ze haalt haar schouders op. 'Zal ik maar een glaasje wijn inschenken?'

Haar voorstel wordt met instemming begroet.

Een uurtje later is Wijnand vertrokken met een adres voor onderweg en een vastomlijnde route.

'Is er iets aan de hand?' wil Annabel weten als Olaf de kamer weer binnenkomt.

Olaf haalt zijn schouders op.

'Je maakt me niet wijs dat jij er niets van weet. Zita was vanavond ook niet helemaal zichzelf. Tijdens de koffie was ze tamelijk stille-tjes en ze wilde hier ineens geen glaasje wijn blijven drinken, zoals ze anders doet. Hadden Wijnand en Zita misschien ruzie?'

Olaf schenkt hun glazen nog eens vol. 'Van ruzie is geen sprake.' Hij gaat zitten om de computer af te sluiten. Zijn blik blijft aan het beeld

hangen. ‘Het gaat om Tirza,’ legt hij dan uit. ‘Wijnand heeft het me in vertrouwen verteld, dus ik wil ook graag jouw discretie.’

‘Dat is toch vanzelfsprekend.’

‘Zita en Olaf maken zich zorgen om Tirza.’

‘Heeft ze problemen?’ Ze leunt achterover in de fraaie notenhouten stoel, die in huize Meyerink gekscherend ‘moeders zetel’ wordt genoemd. Jaren geleden ontdekte ze hem ergens achter in een antiekzaak, verborgen onder een hoop rommel, schijnbaar vergeten. Ze had hem laten bekleden met een zware, helderrode stof, en in de was gezet. Zoals het lelijke eendje een zwaan was geworden, zo was de mottige stoel veranderd in een zetel.

‘Ze zijn bang dat Tirza anorexia heeft.’ Bedachtzaam laat Olaf de wijn door zijn glas draaien. ‘Daar kan ik me iets bij voorstellen. Laatst viel het me namelijk op dat ze wel erg mager werd.’

‘Ik heb er zelf ook weleens aan gedacht, maar ik durfde er tegen Zita niet over te beginnen. Bovendien, als ouders heb je dat toch zelf ook snel genoeg in de gaten?’

‘Als het zo eenvoudig was, hadden ze het waarschijnlijk wel opgemerkt.’

‘Ik weet het niet. Zita heeft natuurlijk altijd gewerkt en de kinderen zijn veel alleen geweest. Zelf meent ze altijd dat ze daar zelfstandig van zijn geworden, maar...’

‘Ik geloof niet dat het daar ook maar iets mee te maken heeft.’

Ze schrikt van zijn harde stem. ‘Nee, natuurlijk niet,’ haast ze zich te zeggen. ‘Ik vroeg het me alleen af. Tirza zal het waarschijnlijk onopvallend doen. Ze sport veel. Ik zie haar vrijwel iedere avond voorbijrennen.’

‘En ze heeft het koken op zich genomen. Volgens Wijnand staat het eten meestal klaar als hij en Zita uit het werk komen. Ze weet precies te vertellen hoeveel calorieën de diverse ingrediënten bevatten en zelf eet ze er niet zoveel van.’

‘Nu begrijp ik waarom Wijnand en Zita willen dat Tirza mee op vakantie gaat. Ze willen haar in het oog kunnen houden.’ Naden-

kend kijkt ze Olaf aan. 'Ik vind het zo vreemd dat ze er tegenover mij met geen woord over rept. We delen toch altijd alles.'

'Misschien vindt ze het te moeilijk om erover te praten.'

'Denk je dat ik het zelf een keer moet aankaarten?' weifelt Annabel.

'Ik denk dat je er nog even mee moet wachten. Zita begint er binnenkort waarschijnlijk zelf wel over.'

'Ik zal Jamina er eens naar vragen. Zij ziet hoe Tirza zich op school gedraagt en wat ze daar eet.'

'Meng je er niet in, Annabel. Wijnand heeft me in vertrouwen genomen. Dat moeten we niet beschamen.'

'Nee, natuurlijk niet,' geeft ze toe, maar ze neemt zich voor om het er toch eens voorzichtig met Jamina over te hebben.

Met een druk op de knop legt Kelly de radio het zwijgen op en luistert aandachtig naar de geluiden in huis. Beneden klinken voetstappen op het laminaat. Ze slaat haar studieboek met een klap dicht, rekt zich loom uit en loopt de trap af.

'Wat ben jij vroeg,' begroet ze haar moeder die met een glaasje vruchtensap op de bank zit. 'Normaal gesproken zit je rond deze tijd nog bij oom Olaf en tante Annabel te borrelen.'

'Vanavond niet.' Het klinkt afgemeten.

'Je hebt toch hopelijk geen ruzie met tante Annabel of zo?'

'Waarom zou ik ruzie moeten hebben gehad?'

'Omdat het heel gebruikelijk is dat je na het sporten daar nog even iets gaat drinken. Papa zit er trouwens ook. Heb je hem nog gesproken?'

'Ik ben niet binnen geweest. Waar is Tirza? Ze is toch hopelijk al wel thuis?'

'Ik zal zo even boven kijken,' belooft Kelly. 'Heeft het met Tirza te maken dat je zo vroeg thuis bent? Maak je je zorgen?'

Zita haalt haar schouders op. 'Mijn hoofd stond er gewoon niet naar. Natuurlijk maak ik me zorgen. Ik heb geen idee hoe ik Tirza weer normaal aan het eten moet krijgen en ik neem het mezelf kwalijk

dat ik niet eerder heb ingegrepen. Ik zag het wel, maar stak m'n kop in het zand.'

'Er viel niets in te grijpen.' Kelly strijkt haar lange, blonde haar naar achteren.

Als Zita naar Kelly kijkt, ziet ze zichzelf in haar jonge jaren. Kelly is net zo slank, alleen een stuk zelfbewuster dan zichzelf in die tijd was. Het is vreemd om twee zulke verschillende dochters te hebben. 'Ik had meer met haar moeten praten,' zegt ze tegen Kelly. 'Ik had me niet met een kluitje in het riet moeten laten sturen. Als jij vanavond niet het woord anorexia had laten vallen, had ik nu nog gemeend dat het allemaal wel meeviel. Ik wilde het gewoon geloven.'

'Wat je ook zegt, Tirza zal volhouden dat er met haar niets aan de hand is.' Kelly gaat naast haar zitten. 'Tijdens mijn laatste stage hoorde ik over een meisje met anorexia dat in het ziekenhuis was opgenomen. Ze woog minder dan veertig kilo en probeerde haar familieleden nog voor te houden dat het allemaal wel meeviel. Anorexiapatiënten willen er zelf niet aan dat ze ziek zijn.'

'Ziek? Kun je het een ziekte noemen?'

'Ik weet niet onder welke noemer je het anders moet onderbrengen. Meisjes met anorexia zijn geestelijk ziek. Het zijn trouwens niet altijd meisjes, het gaat ook wel om oudere vrouwen of jongens.'

'Hoe komt het dan? Het was goed dat ze een beetje op haar lijn ging letten, maar ze is zo doorgeslagen.'

'Er kunnen zoveel redenen zijn. Misschien heeft het vooral met haar lage zelfbeeld te maken.' Kelly staat op.

'Ze heeft anders haar mondje wel op de goede plaats.'

'Dat zegt niets. Jij weet net zo goed als ik dat ze barst van onzekerheid. Ze ziet zich waarschijnlijk als veel dikker dan ze in werkelijkheid is.'

'Ik snap er niks van, maar dat zal wel aan mij liggen. Ik heb haar nooit echt begrepen. Gek is dat, dat je als moeder een dochter hebt die je niet kunt begrijpen. Je zou toch denken dat...'

'Soms is dat gewoon zo,' valt Kelly haar in de rede. 'Ik zal boven eens

kijken hoe het met haar gaat. Het is daar wel erg stil en ik kan me niet voorstellen dat Tirza nog niet thuis is.'

'Vraag anders of ze nog even wat met ons komt drinken. Misschien wil ze dat. Drinken kan toch geen kwaad? We hebben ook light. Ik weet niet of ze dat wil natuurlijk. Ik weet bij Tirza nooit wat ze wil. Ze schildert ook van die rare dingen. Vind jij het mooi wat ze schildert? Ik vind het gewoon luguber.'

Kelly zucht. Ze weet niets te antwoorden, maar haar moeder lijkt dat ook niet te verwachten.

Als Kelly even later op Tirza's kamerdeur klopt, hoort ze niets. Voorzichtig opent ze de deur. Tirza ligt languit op bed, een dik fleece vest om zich heen geslagen. Zelfs nu ze slaapt, ziet ze er nog kouwelijk uit. Op haar tenen loopt ze in de richting van het bed en kijkt neer op haar slapende zusje. Haar rossige haren liggen warrig rond haar smalle gezicht. Ze lijkt zo jong, veel jonger dan de achttien jaar die ze telt. Nu ziet ze weer het kleine meisje dat op zondagmorgen stiekem bij haar in bed kroop. Samen konden ze giechelen om niets en ze deelden hun diepste geheimen. Niemand mocht iets verkeerd van Tirza zeggen, dan kregen ze met haar te doen. 'Twee handen op één buik', waren ze volgens haar moeder. Vaak speelden ze met z'n tweeën, maar ook met z'n vijven. Tirza, zij, Kenneth, Floris en Jamina. Doordat ze zo vaak samen waren, leken ze één grote familie. Samen brachten ze eerste kerstdag door, hun ouders baktten gezamenlijk olieballen en met z'n allen luidden ze het oude jaar uit. Ze gingen samen op vakantie. Met z'n vijven verkenden ze onbekende oorden. Ze zwommen, bezochten bezienswaardigheden, beklommen bergen. Ze herinnert zich nog goed die zwoele zomeravond op een Deens strand. De maan was vol en gaf het water een zilveren glans. Haar moeder en tante Annabel hadden wijn en frisdrank meegenomen, er waren chips en nootjes. Ze herinnert zich dat als een feestelijke avond waarop ze zich nauw verbonden voelde met al die mensen die ze lief had. Samen, onlosma-

kelijk met elkaar verbonden als één grote familie, waren dat gouden herinneringen geworden.

De laatste jaren was er in dat opzicht veel veranderd, al had de vriendschap tussen Jamina en Tirza standgehouden. Kenneth en zij gingen niet zoveel meer met elkaar om. Toch was hun verstandhouding goed gebleven. Sinds hij in Afghanistan zat, was ze begonnen hem te mailen. Vanaf die tijd leken hun contacten weer intensiever te worden. Wat hij niet aan zijn ouders vertelde, zette hij voor haar in zijn e-mails.

Alleen Floris bleef buiten de boot vallen. Ze wist nooit precies wat ze aan hem had, als kind al niet. Hij hing er maar wat bij wanneer ze met z'n vijven waren. Tegenwoordig leek het of Tirza een beetje op Floris ging lijken. De vertrouwelijkheid tussen hen was weg. Tirza trok zich terug in haar eigen wereld. Zou het te maken hebben met de opleiding die ze gaat volgen?

Daarin had haar moeder gelijk. De dingen die ze schilderde, waren voor een normale sterveling onbegrijpelijk.

Kelly laat haar blik langs de muren van de slaapkamer dwalen. Ze hangen boordevol schetsen, pentekeningen en schilderijen. Allemaal werk van Tirza. Tekenen was altijd haar sterke punt geweest. Zoals een ander fotografeerde, schetste Tirza. Aanvankelijk waren het vrolijke en grappige taferelen, maar de laatste tijd was daar verandering in gekomen. Eerst had ze gedacht dat het te maken had met haar toelatingsexamen voor de kunstacademie. Later bleek dat ze het meeste werk niet eens had meegenomen. Er was iets anders met haar zusje aan de hand. Iets waardoor ze alleen nog maar donkere kleuren gebruikte en bijna beangstigende figuren uitbeeldde.

‘Wat doe je?’

Het is haar niet opgevallen dat Tirza haar ogen heeft geopend. Met een ruk draait ze zich om, alsof ze betrapt is op iets onbetamelijks. Vanonder haar slaperige, gezwollen oogleden neemt Tirza haar belangstellend op. ‘Stond je hier al lang?’

Tirza gaat rechtop zitten, trekt het vest aan en wrijft haar benen. ‘Het

was eigenlijk de bedoeling dat ik verder zou gaan met m'n profielwerkstuk, maar ik was zo moe...' Ze gaapt hartgrondig.

'Ik stond hier al een poosje naar je schilderijen en tekeningen te kijken,' bekent Kelly. 'Het is toch wel super dat je bent aangenomen op die academie. Dan moet je wel echt goed zijn.'

'Dat is het hem nou juist. Daar twijfel ik over. Stel je nou eens voor dat ze straks ontdekken dat ik toch niet goed genoeg ben?'

'Dat hadden ze dan tijdens het toelatingsexamen wel ontdekt. Jij kunt prachtig tekenen. Als klein meisje deed je al niets liever. Je tekende altijd hele stripverhalen voor ons, weet je nog?'

'Over de haasjes Slimpie en Slampie,' herinnert Tirza zich. 'Ik moet die nog wel ergens hebben liggen.'

'Je schreef ook wel toneelstukjes die we dan met z'n vijven opvoerden voor papa en mama en oom Olaf en tante Annabel.'

'Dat was geen onverdeeld succes. Ik had het beter gewoon bij tekenen kunnen houden.'

'Niet zo bescheiden. Je kon het beter dan wij met z'n vieren bij elkaar. Het probleem was vooral dat we drie keer op een dag een toneelstukje wilden opvoeren en dat was voor ons publiek net iets te veel van het goede. Wij deden met z'n allen wel erg ons best.' Kelly grinnikt. 'Het waren mooie tijden. Best jammer hoe dat allemaal veranderd is. Ook tussen ons tweeën.'

Tirza kijkt alsof ze het niet begrijpt.

'Kom op Tir, je weet best wat ik bedoel. Met z'n tweeën hadden we altijd zo'n goede band.' Ze gaat naast Tirza op de rand van het bed zitten en als vanzelf legt ze haar hand op de schouder van Tirza, bedekt onder rood fleece. De dikke stof kan niet verhullen hoe mager haar zusje aanvoelt. Ze schrikt ervan, maar doet haar best om het niet te laten merken. 'Ik zou willen dat het weer terugkwam,' merkt ze op. 'Ik kan af en toe zo naar vroeger verlangen.'

'Misschien moet je dat van je afzetten. Ieder mens heeft de neiging om vroeger te idealiseren en bovendien zal het nooit terugkomen.'

Tirza schuift ook naar de rand van het bed. 'Wat voorbij is, is voor-

bij,' zegt ze luchtig. 'Onze levens zijn veranderd. Jij bent met hele andere dingen bezig dan ik.'

'Dat hoeft ons er toch niet van te weerhouden om vertrouwelijk met elkaar om te gaan? Weet je nog dat we elkaar alles vertelden?'

Tirza haalt haar schouders op.

'Tir, dat weet je toch nog wel? Waarom vertel je me nu niets meer? Waarom vertel je me niet hoe het komt dat je jezelf uithongert?'

'Waarom overdrijft iedereen zo? Als ik mezelf zou uithongeren, was ik toch veel te zwak om nog te sporten? Ben ik ooit ziek? Laatst lag het grootste deel van de klas met griep in bed, maar ik heb nergens last van gehad. Ga me dus niet vertellen dat ik verkeerd bezig ben. Ik zit helemaal op de goede weg.'

'Je weet dat ik niet overdrijf. Je bent gevaarlijk mager, je hebt het altijd koud. Ben je eigenlijk nog wel ongesteld?'

'Als je zo doorgaat, wordt het helemaal nooit meer iets met de vertrouwelijkheid tussen ons.' Tirza probeert te lachen, ze omarmt zichzelf in een poging warm te worden.

'Weet je wat het is?' Kelly negeert haar opmerking. 'Ik heb er inmiddels te veel over gehoord. Tirza, je kunt er dood aan gaan. Je hart kan het opgeven.'

'Zover laat ik het heus niet komen.'

'Stop er dan nu mee. Je bent mijn fantastische zus en ik ben trots op je.'

'Waarom zou je trots op me zijn? Dat zeg je nu omdat je wilt dat ik stop met lijnen. Je bent nog nooit trots op me geweest.'

'Dat zeg ik omdat ik het meen! En ja, ik wil dat je ermee stopt, want het is levensgevaarlijk.'

'Je doet zo dramatisch. Ik zit nu gewoon op de goede weg. Er moet nog maar een klein beetje gewicht vanaf. Ik weet wel waar ik mee bezig ben, Kel. Je moet je niet zo overstuur maken. Toe, niet huilen. Kelly, stop daar nou mee.'

Ze kan niet stoppen. Haar tranen laten zich niet tegenhouden, hoe ze haar best ook doet. Ze heeft er te veel over gehoord en vanaf dat

moment is ze bang geweest. Haar zusje mag niet worden zoals dat meisje op interne geneeskunde dat gedwongen sondevoeding kreeg, en bleef beweren dat er niets aan de hand was.

‘Je bent mijn enige zus,’ zegt ze nu zachtjes. ‘Ik wil je niet kwijt, ik wil je echt niet kwijt.’

Als ze naar Tirza’s gezicht kijkt, leest ze onbegrip in haar ogen. Tirza begrijpt het niet, ze wil het niet begrijpen en dat maakt haar onbereikbaar.

Kelly kan het niet langer verdragen. Ze stikt in deze kamer met die wanstaltige schilderijen, ze stikt in dit huis. Ze moet naar buiten.

En niet alleen mijn moeder bemoeit zich ermee. Kelly was vanavond helemaal in tranen omdat ik volgens haar gevaarlijk bezig ben. Nou, ik weet heel goed waar ik mee bezig ben. Ik heb laatst een meisje op televisie gezien met anorexia. Die zag er pas ongezond uit. Zo wil ik helemaal niet worden. Ik wil het wel steeds weer in dit dagboek opschrijven: het gaat goed met me!

GLANZEND VERNIS

Greetje van den Berg

In een nieuwbouwwijk, in de Maretakstraat, wonen de families Meyerink en Kolthoorn. Al jaren zijn ze onafscheidelijk. De vriendschap tussen Annabel Meyerink en Zita Kolthoorn bestaat al sinds de schoolbanken. Hun mannen zijn bevriend geraakt, hun kinderen trekken met elkaar op. Ogenscheinlijk vormen ze een puzzel met stukjes die prachtig in elkaar passen.

Dan blijkt Tirza, de dochter van Zita, aan anorexia te lijden. De vragen en problemen die dat met zich meebrengt, lijken het vernis van het mooie plaatje aan te tasten. Of was dat mooie plaatje misschien al veel langer niet wat het leek?

Opnieuw is er een prachtige familieroman aan de schrijverslijst van **Greetje van den Berg** toegevoegd. Vol vaart geschreven, met kenmerkende personages. Een krachtig thema dat het hart raakt.

ISBN 978 90 5977 461 2 / NUR 344

Zomer & Keuning

www.spiegelserie.nl